



TISKOVÁ ZPRÁVA č. 66/23

V Lucemburku dne 26. dubna 2023

Rozsudek Tribunálu ve věci T-54/21 | OHB System v. Komise

Program Galileo: žaloba společnosti OHB System proti zadání zakázky přechodových satelitů společností Thales Alenia Space Italia a Airbus Defence & Space byla zamítnuta

Podle Tribunálu nebyla Komise povinna blíže prošetřit výtky společnosti OHB System vůči společnosti Airbus Defence & Space

Oznámením o zahájení zadávacího řízení ze dne 15. května 2018¹ zahájila Evropská kosmická agentura (ESA) jednající jménem a na účet Komise zadávací řízení na dodávky přechodových satelitů v rámci programu Galileo, jehož cílem je zřídit a provozovat evropský systém družicové navigace a určování polohy k civilním účelům. Toto řízení bylo zahájeno ve formě soutěžního dialogu, jelikož Komise již určila a vymezila své potřeby, ale dosud neurčila konkrétní prostředky, které by byly nejvhodnější k jejich uspokojení. ESA byla pověřena organizací zadávacího řízení, zatímco Komise zůstala veřejným zadavatelem². Bylo rozhodnuto, že mohou být vybráni dva uchazeči a že zakázka bude zadána na základě ekonomicky nejvýhodnější nabídky.

Na konci první fáze soutěžního dialogu, v níž byla učiněna výzva k podávání žádostí o účast, vybrala ESA tři uchazeče, a sice žalobkyni společnost OHB System AG, společnost Airbus Defence and Space GmbH (ADS) a společnost Thales Alenia Space Italia (TASI). V návaznosti na druhou fázi, jejímž cílem bylo určení a vymezení prostředků vhodných k uspokojení potřeb veřejného zadavatele, a na třetí fázi, během které vyzvala ESA uchazeče, aby předložili „konečné nabídky“, byly konečné nabídky ohodnoceny hodnotící komisí, která výsledky svého hodnocení prezentovala v hodnotící zprávě. Na základě této zprávy přijala Komise rozhodnutí o odmítnutí nabídky žalobkyně a rozhodnutí o zadání zakázky společností TASI a ADS (dále jen „napadená rozhodnutí“), která byla oznámena žalobkyni dopisem ze dne 19. ledna 2021.

Před přijetím napadených rozhodnutí informovala žalobkyně dopisem ze dne 23. prosince 2020 Komisi a ESA, že jeden z jejích bývalých zaměstnanců, generální ředitel, který měl rozsáhlý přístup k údajům o projektu a účastnil se přípravy její nabídky, byl v prosinci 2019 zaměstnán společností ADS. Tvrdila, že existují indicie, že tento bývalý zaměstnanec získal citlivé informace a na základě trestního oznámení, které proti němu podala, bylo zahájeno vnitrostátní trestní vyšetřování. Proto požádala Komisi, aby pozastavila sporný soutěžní dialog, prošetřila tuto otázku a případně vyloučila společnost ADS z tohoto dialogu. Dopisem ze dne 20. ledna 2021 informovala Komise žalobkyni, že neexistují dostatečné důvody pro takové pozastavení a že vzhledem k tomu, že tato obvinění byla předmětem šetření vnitrostátních orgánů a neexistuje žádný pravomocný rozsudek či konečné správní rozhodnutí,

¹ Oznámení o zahájení zadávacího řízení zveřejněné v dodatku k Úřednímu věstníku Evropské unie ze dne 15. května 2018 (Úř. věst. 2018/S 091–206089).

² V souladu s čl. 15 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1285/2013 ze dne 11. prosince 2013 o zřízení evropských systémů družicové navigace a jejich využití a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 876/2002 a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 683/2008 (Úř. věst. 2013, L 347, s. 1), uzavřela Komise pověřovací smlouvu s ESA pro zavaděcí fázi programu Galileo.

kteře by se jich týkalo, není důvod pro vyloučení společnosti ADS ze sporného soutěžního dialogu.

Tribunál, kterému byla předložena žaloba na neplatnost napadených rozhodnutí, kterou v plném rozsahu zamítl, poskytl zejména upřesnění k použití kritérií pro vyloučení uchazeče a k předložení záležitosti výboru podle finančního nařízení z roku 2018³. Totéž učinil ohledně povinnosti ověření složení nabídky, která je považována za mimořádně nízkou, a ohledně samostatnosti rozhodnutí o zadání zakázky v případech, kdy se veřejný zadavatel omezuje na převzetí odůvodnění hodnotící zprávy.

Závěry Tribunálu

V první řadě Tribunál zamítl výtku vycházející z údajného porušení kritérií pro vyloučení uchazeče stanovených finančním nařízením z roku 2018.

Nejprve připomněl, že veřejný zadavatel vyloučí účastníka z účasti na zadávacím řízení, pokud se nachází v některé ze situací odpovídajících třem kritériím pro vyloučení stanoveným ve finančním nařízením z roku 2018.

V projednávané věci konstatoval, že pokud v okamžiku soutěžního dialogu neexistoval pravomocný rozsudek nebo konečné správní rozhodnutí, které by stanovilo, že se dotyčný uchazeč nebo fyzická či právnická osoba, která je členem správního, řídicího nebo dozorčího orgánu tohoto uchazeče nebo která ho má pravomoc zastupovat, rozhodovat jeho jménem nebo ho kontrolovat, dopustila vážného profesního pochybení, první dvě kritéria se neuplatní. Podle třetího kritéria pro vyloučení, které bylo možné jako jediné uplatnit v projednávané věci, může veřejný zadavatel v případě neexistence pravomocného rozsudku nebo konečného správního rozhodnutí přijmout rozhodnutí o vyloučení uchazeče ze zadávacího řízení pouze na základě předběžné právní kvalifikace⁴, a to pouze poté, co obdržel doporučení výboru uvedeného v článku 143 finančního nařízení z roku 2018, podle něhož se s ohledem na skutečnosti a zjištění prokáže, že se uchazeč dopustil vážného profesního pochybení.

Tribunál nejprve zkoumal, zda Komise tím, že v projednávané věci nepředložila záležitost výboru, nesplnila své povinnosti v rozporu s třetím kritériem pro vyloučení.

V tomto ohledu uvedl, že účelem předložení záležitosti výboru je ochrana finančních zájmů Unie a že se předběžná právní kvalifikace, která přísluší výlučně výboru, nutně týká jednak jednání samotných uchazečů a jednak skutečností nebo zjištění, které byly v podstatě zjištěny v rámci auditů či šetření prováděných příslušnými unijními orgány nebo případně členskými státy. Tribunál z toho vyvodil, že veřejný zadavatel musí předložit věc výboru pouze v případě, že zjištěné skutečnosti, které má k dispozici, představují indicie, a nikoli pouhá podezření, dostatečné k prokázání domněnky zavinění uchazeče. V projednávané věci přitom konstatoval, že zaprvé byl dopis ze dne 23. prosince 2020 jedinou skutečností, kterou měla Komise k dispozici a jež se týkala údajného protiprávního jednání společnosti ADS. Zadruhé tvrzení, která žalobkyně uvedla v tomto dopise, nepatřila mezi skutečnosti a zjištění, která byla zjištěna v rámci auditů či šetření prováděných příslušnými unijními orgány nebo členskými státy. Zatřetí k tomuto dopisu nebyl přiložen žádný důkaz, který by mohl podpořit uvedená tvrzení. Začtvrté se uplatňované výtky netýkaly jednání společnosti ADS, ale údajného jednání bývalého zaměstnance žalobkyně.

Tribunál z toho vyvodil, že tato tvrzení nemohou být považována za skutečnosti nebo zjištění, které by mohly představovat dostatečné indicie na podporu domněnky zavinění společnosti ADS odůvodňující předložení záležitosti výboru.

Poté, co Tribunál dospěl k tomuto závěru, ověřil, zda byla Komise přesto povinna prošetřit tato tvrzení. V tomto ohledu uvedl, že **jediným jednáním vytýkaným společnosti ADS byla skutečnost, že v průběhu dotčeného**

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046 ze dne 18. července 2018, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie, mění nařízení (EU) č. 1296/2013, (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013, (EU) č. 1304/2013, (EU) č. 1309/2013, (EU) č. 1316/2013, (EU) č. 223/2014 a (EU) č. 283/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU a zrušuje nařízení č. 966/2012 (Úř. věst. 2018, L 193, s. 1), a konkrétně podle článků 136 a 145 tohoto nařízení.

⁴ Ve smyslu čl. 136 odst. 2 finančního nařízení z roku 2018.

zadávacího řízení zaměstnala bývalého zaměstnance žalobkyně. Tato skutečnost přitom v zásadě sama o sobě nepředstavuje indicii o jednání, které by mohlo představovat vážné profesní pochybení.

Stejně tak, **pokud jde o výtku žalobkyně vycházející z toho, že její bývalý zaměstnanec porušil její obchodní tajemství tím, že protiprávně získal citlivé informace, které se jí týkaly a mohly neoprávněně zvýhodnit společnost ADS ve sporném soutěžním dialogu, měl Tribunál za to, že takové porušení každopádně nepředstavuje indicii o jednání samotné společnosti ADS, a nemůže tudíž založit domněnku zavinění této společnosti. Navíc** vzhledem k tomu, že žalobkyně v dopise z prosince 2020 nepředložila konkrétní argumenty a skutečnosti, Tribunál konstatoval, že **tvrzení ohledně získání citlivých informací, které by mohly neoprávněně zvýhodnit společnost ADS, je vágní a hypotetické**, takže nemůže představovat indicii. Tribunál ostatně uvedl, že bývalý zaměstnanec odešel od žalobkyně krátce po předložení její revidované nabídky v druhé fázi soutěžního dialogu, takže v žádném případě nemohl mít informace o dialogu, který proběhl mezi žalobkyní a ESA během třetí fáze, ani o obsahu konečné nabídky žalobkyně.

Vzhledem k tomu, že tvrzení obsažená v dopise z prosince 2020 nemohla představovat dostatečné indicie k prokázání domněnky zavinění společnosti ADS odůvodňující předložení záležitosti výboru, **nebyla Komise povinna tato tvrzení prošetřit.**

V druhé řadě Tribunál zamítl výtku vycházející z porušení povinnosti přezkumu mimořádně nízkých nabídek. Připomněl, že na základě ustanovení finančního nařízení z roku 2018 posouzení existence mimořádně nízkých nabídek – pojem, který je posuzován s ohledem na složení nabídky a dotčené plnění – provedené zadavatelem probíhá ve dvou fázích⁵. V první fázi musí veřejný zadavatel posoudit, zda předložené nabídky obsahují indicii, která by mohla vzbudit podezření, že by mohly být mimořádně nízké. Tak je tomu zejména v případě, jeví-li se jako nejisté, zda nabídka dodržuje platné právní předpisy a nabízená cena zahrnuje veškeré náklady vyplývající z technických aspektů nabídky. Totéž platí, pokud je navrhovaná cena podstatně nižší než cena ostatních nabídek nebo než obvyklá tržní cena. V druhé fázi, pokud takové indicie existují, musí veřejný zadavatel ověřit složení nabídky, přičemž dotyčnému uchazeči umožní odůvodnit jeho cenu. Pokud i přes poskytnutá vysvětlení veřejný zadavatel určí, že je nabídka mimořádně nízká, musí ji odmítnout.

V projednávaném případě Tribunál konstatoval, že rozdíl mezi cenou konečné nabídky společnosti ADS a cenou ostatních nabídek nemůže sám o sobě představovat indicii mimořádně nízké povahy vzhledem ke zvláštnostem dotčeného trhu. Zprvu bylo zadávací řízení zahájeno ve formě soutěžního dialogu, neboť Komise dosud neurčila konkrétní prostředky k uspokojení svých potřeb. Ceny nabídek tudíž závisely na různých technických řešeních a prostředcích navržených jednotlivými uchazeči. Zadruhé ze zvláštních vlastností dotčených satelitů vyplývá, že nejsou zbožím, pro které existuje standardní nebo tržní cena. Mimoto kromě rozdílu v ceně žalobkyně nepředložila konkrétní argument na podporu svého tvrzení, podle kterého se měla nabídka společnosti ADS jevit jako mimořádně nízká.

Tribunál učinil závěr, že **nebyla prokázána existence indicií, které by mohly vzbudit podezření Komise, že by nabídka společnosti ADS mohla být mimořádně nízká.** V důsledku toho nebyla Komise povinna ověřit složení nabídky společnosti ADS, aby se ujistila, že tato nabídka není mimořádně nízká.

Ve třetí řadě Tribunál zamítl výtku vycházející z toho, že Komise tím, že se omezila na potvrzení výsledků uvedených v hodnotící zprávě, porušila povinnost přijmout samostatné rozhodnutí o zadání zakázky.

Je pravda, že Komise nese celkovou odpovědnost za program Galileo a pro zaváděcí fázi tohoto programu musí s ESA uzavřít pověřovací smlouvu, v níž budou podrobně uvedeny její úkoly, zejména při zadávání zakázek. Právě v rámci pověřovací smlouvy, která byla uzavřena mezi Komisí a ESA, byla ESA, jednající jménem a na účet Komise, pověřena organizací sporného soutěžního dialogu, zatímco Komise zůstala veřejným zadavatelem. Nicméně odpovědnost za program Galileo nemůže změnit, nebo dokonce rozšířit povinnosti Komise jakožto veřejného

⁵ Příloha I kapitola 1 oddíl 2 bod 23.1 první pododstavec a bod 23.2 finančního nařízení z roku 2018.

zadavatele.

Kromě toho v případech, kdy byla hodnotící komise jmenována veřejným zadavatelem podle finančního nařízení z roku 2018, přísluší této komisi, aby v hodnotící zprávě provedla hodnocení nabídek. Ačkoliv veřejný zadavatel není touto zprávou vázán, může na ní rozhodnutí o zadání dotčené zakázky založit. **Skutečnost, že napadená rozhodnutí byla odůvodněna odkazem na hodnotící zprávu, přičemž se Komise ztotožnila s názorem hodnotící komise pověřené posouzením předložených nabídek, tudíž nic nemění na skutečnosti, že byla přijata samostatně.**

UPOZORNĚNÍ: Cílem žaloby na neplatnost je zrušení aktů orgánů Unie, které jsou v rozporu s právem Unie. Za určitých podmínek mohou členské státy, evropské orgány i jednotlivci podat žalobu na neplatnost k Soudnímu dvoru nebo Tribunálu. Je-li žaloba opodstatněná, akt bude zrušen. Příslušný orgán je povinen odstranit případnou právní mezeru vzniklou v důsledku zrušení aktu.

UPOZORNĚNÍ: Proti rozhodnutí Tribunálu lze ve lhůtě dvou měsíců a deseti dnů od jeho oznámení podat k Soudnímu dvoru kasační opravný prostředek omezující se jen na právní otázky.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který Tribunál nezavazuje.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Zůstaňte ve spojení!

